

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

De Naaktheid van Noach en de Vloek van Kanaän (Genesis 9:20-27)

Vandaag gaan we misschien een van de meest verbijsterende verhalen in de Bijbel onderzoeken. Het staat opgeschreven in Genesis 9: 20-27. Hier is een samenvatting van de passage:

- Na de zondvloed dronk Noach wijn uit een wijngaard die hij had geplant, werd dronken en lag naakt in zijn tent (9: 20-21).
- Noach's zoon Cham "zag de naaktheid van zijn vader en vertelde het aan zijn twee broers die buiten waren" (9:22).
- Sem en Jafeth bedekten de naaktheid van hun vader en keken niet naar zijn naaktheid (9:23).
- Toen Noach wakker werd en zag wat Cham 'hem had aangedaan', vervloekte hij Cham's zoon Kanaän (9: 24-25) en zegende Sem en Jafeth.

Deze passage heeft de uitleggers generaties lang verbijsterd, wat heeft geresulteerd in een reeks van theorieën over welke zonde Cham heeft gedaan. Wat deed Cham precies dat zo weerzinwekkend was en dat een vloek rechtvaardigde, niet op hemzelf, maar op zijn zoon Kanaän? De drie meest populaire theorieën luiden als volgt:

- 1) Cham heeft zijn vader naakt gezien
- 2) Cham heeft zijn vader gecastreerd
- 3) Cham heeft Noach seksueel misbruikt

Laten we elk van deze opties eens bekijken.

1) Cham heeft zijn vader naakt gezien

Dit standpunt aanvaardt gewoon de tekst voor wat het letterlijk zegt. Zoals de wetenschappers John Bergsma en Scott Hahn uitleggen:

De kracht van dit standpunt is dat het conservatief is: het weigert iets in de tekst te lezen dat er niet letterlijk staat.

-John S. Bergsma & Scott W. Hahn, *Noah's Nakedness and the Curse of Canaan* (JBL 124/1, 2005), blz. 27

Er zijn echter wat problemen met deze uitleg. Ten eerste is er in geen enkele bewijs in enige oude literatuur, Bijbels of anderszins, dat enkel het zien van het naakte lichaam van een ouder een ernstige zonde was. Ten tweede lijkt de straf overdreven en past deze niet echt bij de misdaad. Was Noach gewoon zo onzeker over zijn eigen naaktheid - genoeg om zijn kleinzoon te vervloeken? Dat lijkt onwaarschijnlijk. Zoals Bergsma en Hahn verder uitleggen:

Voyeurisme brengt ons niet verder, omdat het noch de ernst van Cham's overtreding, noch de reden voor de vloek van Kanaän kan verduidelijken. Daarbij moet de uitlegger ervan uitgaan dat er een taboe bestaat op het per ongeluk zien van een naakte ouder, die verder nergens wordt bevestigd in de Bijbelse of oude literatuur uit het Nabije Oosten.

-John S. Bergsma & Scott W. Hahn, *Noah's Nakedness and the Curse of Canaan* (JBL 124/1, 2005), blz. 27

Ten derde, toen Noach inzag wat Cham "hem had aangedaan" (9:24) suggereert meer dan alleen naar hem kijken. Cham heeft iets gedaan, meer dan alleen kijken. Trouwens, als Noach dronken was, misschien zelfs was flauwgevallen, zou hij zich dan zelfs ook maar iets herinneren van zijn zoon, die passief naar hem had gekeken? Nogmaals, er lijkt hier meer aan de hand te zijn.

2) Cham heeft Noach gecastreerd

Een andere optie is dat Cham Noach heeft gecastreerd. Deze zienswijze wordt besproken in de rabbijnse literatuur:

De Gemara legt uit: Degene die zegt dat Cham Noach heeft gecastreerd, levert het volgende bewijs aan: Omdat hij Noach verwondde zodat hij niet in staat was om een vierde zoon te verwekken, wat Noach wel wilde maar niet meer mogelijk was, vervloekte Noach hem daarom door middel van Cham's vierde zoon. De zonen van Cham waren Cusj, Mizraim, Put en Kanaän, en van deze vier was het Kanaän die Noach vervloekte.

-b.*Sanhedrin* 70a

Volgens deze opvatting castreerde Cham zijn vader Noach, waardoor Noach geen vierde zoon kon krijgen. Dus vervloekte Noach de vierde zoon van Cham.

Het probleem met deze opvatting is dat er simpelweg niets in de tekst staat dat zelf maar een castratie suggereert. Bovendien moet je ook maar aannemen dat Noach een vierde zoon wilde hebben, wat we nergens in de tekst tegenkomen. Daarom lijkt deze opvatting op zijn zachtst gezegd gemaakt.

3) Cham heeft Noach seksueel misbruikt

Een andere populaire opvatting is dat Cham zijn vader seksueel heeft misbruikt. De kracht van dit standpunt is dat de uitdrukking "naaktheid zien" een idioom is voor gemeenschap hebben. Cham "zag de naaktheid van zijn vader." Dat wil zeggen, hij had seksuele gemeenschap met hem. We komen dit idioom tegen in Leviticus 20:

Leviticus 20:17

Wanneer een man zijn zuster neemt, of ze nu de dochter van zijn vader of de dochter van zijn moeder is, en hij haar schaamdelen en zij zijn schaamdelen (naaktheid (ESV)) gezien heeft, dan is dat een schande. Zij moeten daarom voor de ogen van hun volksgenoten uitgeroeid worden. Omdat hij de schaamdelen (naaktheid (ESV)) van zijn zuster ontbloot heeft, moet hij zijn ongerechtigheid dragen.

Hier zien we dat de uitdrukking "schaamdelen (naaktheid (ESV) gezien" gelijkgesteld wordt met "schaamdelen/naaktheid ontbloten". De uitdrukking "schaamdelen/naaktheid ontbloten" is een bekend idioom voor geslachtsgemeenschap hebben, wat duidelijk wordt wanneer je andere passages bekijkt waarin de uitdrukking wordt gebruikt (Leviticus 18; Ezechiël 16:36-37; 22:10, 18, 29). Aangezien 'schaamdelen/naaktheid zien' gelijkgesteld wordt met 'schaamdelen/naaktheid ontbloten', is het eenvoudig te begrijpen dat de beide uitdrukkingen idiomaten zijn voor dezelfde handeling.

Daarnaast worden er misschien wat seksuele ondertonen in de tekst gesuggereerd. Wijn wordt in de Bijbel bijvoorbeeld vaak in verband gebracht met seksualiteit. De enige andere keer dat Genesis verwijst naar dronkenschap is toen Lot's dochters Lot dronken voerden en incestueuze gemeenschap met hem hadden, wat een significante parallel is met onze passage in Genesis 9. Zowel wijn als de wijngaard worden allebei herhaaldelijk geassocieerd met seksuele intimiteit in het Hooglied van Salomo (1:2, 4, 6; 2:15; 5:1; 7:2, 9, 12). Bovendien hebben geleerden gesuggereerd dat de bewering dat Noach "zichzelf ontkleedde" (9:21) impliceert dat hij zich uitkleedde om gemeenschap te hebben. Dit wordt beargumenteerd op basis van het grondwoord dat hier wordt gebruikt voor "zichzelf ontbloten", dat we vaak tegenkomen in Leviticus 18 en 20 in de context van seksuele gemeenschap.

De theorie dat Cham Noach seksueel heeft misbruikt, verschaft ons ook een mogelijke motivatie voor Cham's daad. Zoals Bergsma en Hahn uitleggen:

Door zijn vader te vernederen, hoopte Cham zich het gezag van zijn vader toe te eigenen en zijn oudere broers te verdringen in de familiehiërarchie [...] Dit verklaart waarom Cham zijn broers onmiddellijk op de hoogte bracht van wat hij had gedaan.

-John S. Bergsma & Scott W. Hahn, *Noah's Nakedness and the Curse of Canaan* (JBL 124/1, 2005), blz. 32-33

Sommigen hebben bezwaar gemaakt dat de acties van de broers om 'de naaktheid van hun vader' te bedekken en niet naar zijn naaktheid te kijken, in strijd zijn met deze idiomatische interpretatie. Daarom moet het 'zien' van de naaktheid van zijn vader letterlijk worden opgevat in plaats van te worden gebruikt als idioom voor gemeenschap hebben. Maar zoals de geleerde Robert Gagnon uitlegt:

De daden van de broers om 'de naaktheid van hun vader te bedekken' en hun best doen om niet naar hun vader te kijken, is verenigbaar met een interpretatie dat het 'zien van de naaktheid van een ander' geslachtsgemeenschap is. De acties van de broers spelen in op de bredere betekenis van deze uitdrukking. Niet alleen zagen de broers 'de naaktheid van hun vader' niet, in de zin dat ze geen gemeenschap met hem hadden, maar ze durfden ook niet te kijken naar 'de naaktheid van hun vader' in de letterlijke zin. Waar Cham's daad buitengewoon slecht was, was hun gebaar buitengewoon vroom en nobel.

-Robert A. J. Gagnon, *The Bible and Homosexual Practice: Tests and Hermeneutics* (Nashville: Abingdon, 2001), 67

In tegenstelling tot de andere opties die we hebben besproken, lijkt deze uitleg meer op de juiste weg. We kunnen zo de zonde van Cham beter begrijpen. Het verklaart het idioom 'schaamdelen/naaktheid zien', naast dat andere kenmerken van de tekst die de seksuele ondertoon kunnen verklaren. Het geeft een reden voor de daad van Cham en een verklaring voor het feit dat hij het aan zijn broers vertelde.

Het verklaart echter nog steeds niet waarom *Kanaän* vervloekt is. Als Cham zijn vader seksueel heeft misbruikt, waarom werd *Cham* dan niet vervloekt? Er is niet echt een bevredigende verklaring voor het feit dat *Kanaän* volgens deze opvatting wordt vervloekt.

Hoewel deze derde theorie in veel opzichten logisch klinkt, schiet ze nog steeds tekort bij het verklaren van alle details. Dus, hoe moeten we deze tekst begrijpen? Welnu, er is eigenlijk een vierde optie die we kunnen overwegen, waar verschillende wetenschappers recentelijk voor hebben gepleit. Het is vergelijkbaar met deze derde optie die we zojuist hebben bekeken, maar het gebruikt het idioom op een andere wijze. Hoewel deze manier van uitleg niet zo populair is als de drie andere onderzochte opties, lijkt het wel de beste uitleg te zijn.

4) Cham had seksuele gemeenschap met zijn moeder, de vrouw van Noach.

De vorige visie die we hebben onderzocht, is correct in die zin dat "schaamdelen/naaktheid zien" een idioom is voor gemeenschap hebben, vergelijkbaar met de uitdrukking "schaamdelen/naaktheid ontbloten". Echter, zoals andere Bijbelse passages aangeven, verwijst de naaktheid van de vader in feite naar *de naaktheid van de moeder*:

Leviticus 18:7-8

U mag de schaamte van uw vader, namelijk de schaamdelen (naaktheid (ESV)) van uw moeder, niet ontbloten. Zij is uw moeder, u mag haar schaamdelen (naaktheid (ESV)) niet ontbloten. U mag de schaamdelen (naaktheid (ESV)) van de vrouw van uw vader niet ontbloten. Het is de schaamte van uw vader.

Dit is consistent in de tekst van de gehele Bijbel; de schaamdelen/naaktheid van een vrouw wordt beschreven als de schaamte van haar man (Leviticus 18:14, 16; 20:11, 21; Deuteronomium 27:20). Met deze informatie lijkt het erop dat Cham, die de schaamdelen/naaktheid van zijn vader ziet, kan verwijzen naar het hebben van seksuele gemeenschap met de vrouw van Noach.

Dit is de enige interpretatie die een verklaring geeft voor de vloek van *Kanaän* in het licht van het verhaal zelf. Zoals Bergsma en Hahn uitleggen:

Als Cham's daad wordt begrepen als incest met zijn moeder, wordt het mogelijk om de afkomst van Kanaän uit te leggen als de vrucht van die verbintenis. Dit inzicht belicht ineens twee aspecten van de tekst die onbeantwoord bleven bij de theoretici van incest met de vader: Waarom wordt Kanaän vervloekt en waarom wordt Cham herhaaldelijk geïdentificeerd als 'de vader van Kanaän. Kanaän is vervloekt omdat zijn afkomst een verachtelijke, taboe-daad van de kant van zijn vader was. Cham wordt herhaaldelijk, het lijkt wel overbodig, geïdentificeerd als "de vader van Kanaän" (verzen 18 en 20) omdat de schrijver aan de lezer wil aangeven dat dit verhaal uitlegt hoe Cham "de vader van Kanaän" werd.

-John S. Bergsma & Scott W. Hahn, *Noah's Nakedness and the Curse of Canaan* (JBL 124/1, 2005), blz. 35

Deze uitleg doet ook het idee opkomen dat Cham heeft geprobeerd om de autoriteit van zijn vader toe te eigenen, wat zowel de motivatie vormt voor deze daad van Cham als ook de reden is om het aan zijn broers te vertellen. Er zijn inderdaad Bijbelse voorbeelden van mensen die met de vrouwen en/of bijvrouwen van anderen sliepen als middel om jezelf iets toe te eigenen (bijvoorbeeld 2 Samuël 16:20-23).

Maar wacht even! Er is meer! In Genesis 9:21 staat dat Noach zichzelf ontkleedde in "zijn tent", maar geleerden hebben voorgesteld dat het vertaald had moeten worden met "haar tent". Het Hebreeuwse woord voor tent is *ohel* (אֹהֶל), en in dit vers heeft het een derde persoon vrouwelijk enkelvoudig achtervoegsel (אֹהֶלָהּ), de letter *hey* (ה). Dit geeft aan dat er "haar tent" moet staan. We zien hetzelfde in Genesis 24:67. Izak neemt Rebekka mee naar de tent van zijn moeder. Er staat letterlijk: "in haar tent, de tent van Sara, zijn moeder." Je hebt hier hetzelfde woord met hetzelfde derde persoon vrouwelijke enkelvoudige achtervoegsel bij het zelfstandig naamwoord - en in Genesis 24:67 is het duidelijk dat het een vrouwentent is. Dus in Genesis 9:21 gaat Noach de tent van zijn vrouw binnen. Cham komt later ook haar tent binnen.

Maar hoe zit het met de acties van de broers in vers 23, die een letterlijke interpretatie suggereren? Welnu, het weerwoord dat door Robert Gagnon werd aangedragen ter verdediging van zijn mening dat Cham Noach seksueel heeft misbruikt, en wat we eerder citeerden, is eveneens van toepassing op deze visie: "De acties van de broers spelen in op de bredere betekenis van de uitdrukking." Ze onthielden zich niet alleen van seksuele gemeenschap met de vrouw van Noach, maar wilden ook de letterlijke 'schaamdelen/naaktheid niet zien' en bedekten hem.

Hier is hoe Bergsma en Hahn het verhaal samenvatten in het licht van deze informatie:

Noach wordt dronken en kleedt zich uit in "haar tent" (אֹהֶלָהּ) ter voorbereiding van gemeenschap hebben, maar viel flauw vanwege zijn dronkenschap (vs. 21). Cham komt binnen en 'ziet de schaamdelen/naaktheid van zijn vader', dat wil zeggen, heeft gemeenschap met de vrouw van zijn vader (vs. 22a). Hij gaat naar buiten en informeert zijn broers over zijn greep naar de macht binnen de familie (vers 22b), waarbij hij misschien een kledingstuk laat zien als bewijs van zijn claim. De broers handelen op hun beurt met buitensporige kinderlijke eerbied en vroomheid door "het kleed" (הַשְּׂמֵלָה) terug te geven aan hun vernederde vader, waarbij ze niet alleen het figuurlijke 'zien van de schaamdelen/naaktheid van de vader' (d.w.z. incest met hun moeder) vermijden, maar ook het letterlijk zien van hun vader. In de nasleep van de gebeurtenis vervloekt Noach de vrucht van Cham's ongeoorloofde verbintenis, namelijk Kanaän, en zegent Sem en Jafeth voor hun eerbied.

-John S. Bergsma & Scott W. Hahn, *Noah's Nakedness and the Curse of Canaan* (JBL 124/1, 2005), blz. 38-39

Conclusie, de vierde optie die we hebben besproken, namelijk dat de zonde van Cham de seksuele gemeenschap was met de vrouw van Noach, lijkt ons, met de gegevens die we hebben, de beste verklaring te zijn. Het verklaart waarom de zonde van Cham zo ernstig was, de motivatie van Cham om deze daad te plegen, en waarom juist Kanaän werd vervloekt. Bovendien geeft het ons een verklaring voor eigenaardige tekstuele kenmerken, zoals het feit dat Cham herhaaldelijk wordt geïdentificeerd als "de vader van Kanaän", de seksuele ondertoon in de tekst, enzovoort.

Hopelijk heeft deze korte studie van de mogelijke uitleggingen je geholpen om de tekst van dit Bijbelse verhaal beter te waarderen en te begrijpen.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)